

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Damian Tudor

ABONAMENTUL:
Pentru particulari pe an 5000 lei.

COLPORTAJUL

În presa noastră bisericească s'a accentuat mereu, în ultimul timp, necesitatea unui suflu nou de pastorație în sânul Bisericii noastre. În deosebi s'a spus — și se spune mereu în această presă — că preotul contemporan trebuie să fie într'un contact neîntrerupt cu enoriașii săi. El nu trebuie să aștepte doar clipa sau momentele cultice, când acești enoriași aleargă și-i solicită ajutorul lui ca slujitor al lui Dumnezeu, ci, dimpotrivă, ca adevăratul păstor trebuie să se coboare în mijlocul turmei sale, să-i cunoască păsurile și necazurile, pentru ca să aplice la timp și balsamul alinător.

Hotărât lucru, o atare îndatorire este cea mai imperioasă chemare a vremurilor de azi. E cel mai perfect mijloc pentru împlinirea dumnezeieștei misiuni impusă nouă, slujitorilor Bisericii, încă din clipa trimiterii în lume a celor dintâi propovăduitori.

Sunt însă parohii, mai ales la orașe, unde numărul prea mare al credincioșilor, sau felurile lor ocupații, ca și alte împrejurări, prejudiciază într'o mare măsură împlinirea, în mod conștiințios, a acestei supreme îndatoriri. Sunt apoi credincioși cari prin felul ocupației lor zilnice, nici nu ne pot măcar rezerva prilejul de a sta de vorbă cu ei un timp mai îndelungat. Nu mai vorbesc de marile centre industriale unde un atare prilej e de tot rar. În atari împrejurări, să ne întrebăm acum: cu ce am putea suplini noi slujitorii Bisericii, lipsa acestui contact cât mai apropiat cu credincioșii noștri? Cu ce am putea contribui, ca lipsa noastră din cercul lor, să nu fie nici spre paguba lor sufletească și nici spre osândă nouă când vom ajunge în fața dreptului judecător?!

E acelaș mijloc pe care Biserica l-a folosit mereu, în decursul veacurilor, ca pe cel mai de preț auxiliar al preotului, și anume *cuvântul scris*, cuvântul imprimat fie în anumite reviste religioase, fie în anumite cărți scrise anume

pe seama credincioșilor noștri. Un învățat scriitor apusean spune, între altele, într'o carte a lui: „*Presa este școala cea mare a adulților, căci hărnicia din salele Universităților și chiar devotamentul față de cuvântul rostit din amvon, nu întrece cu nimic zelul și încrederea publicului în ceea ce el citește negru pe alb în presă*“. Și de fapt așa și este. O carte bună, o revistă care să desbată în paginile ei tot ceea ce ar putea interesa spiritul creștinului, dornic de mântuire deplină, e cel mai desăvârșit mijloc de conducere a lui pe calea adevăratei înălțări.

În Biserica noastră n'au lipsit aproape niciodată atari izvoare de întărire și de regenerare a vieții noastre creștinești. A lipsit însă, aproape întotdeauna, mijlocul, și de multe ori chiar și omul care să contribuie ca acest cuvânt scris să ajungă acolo unde el a fost destinat. A lipsit — și parcă lipsește și azi în Biserica noastră — factorul care să facă legătura indispensabilă între rotativa tipografiei și credinciosul care urmează să se adape din produsele ei. A lipsit *colportajul bisericesc* anume organizat în acest scop. La alte Biserici, acest colportaj a fost mereu utilizat și nu odată ne-a fost dată ocazia să și vedem rezultatele bune atinse prin folosirea lui. La noi a fost de cele mai multeori uitat și desconsiderat.

Vremurile de azi însă, când preotul are de vîndecat, în sufletele credincioșilor săi, atâtea răni pricinuite de războiul nefast ce abia s'a terminat, cer în mod imperios funcționarea și organizarea lui. Prin ce altceva ar putea să completeze slujitorul altarului, activitatea lui de pe amvon, sau chiar pastorația lui întreagă, dacă nu prin cuvântul scris anume pentru credincioșii lui? Prin ce alt mijloc ar putea face ca înălțătorul cuvânt al Sf. Scripturi să ajungă și în casele celor cari, din cauza multiplelor îndatoriri, nu pot să participe la dumnezeieștile slujbe unde se seamănă acest cuvânt? Sau,

prin ce altceva vom putea hrăni sufletele credincioșilor avide după o hrană spirituală mai abundentă, decât aceia pe care de obicei le-o împărțăm din amvon sau alte ocazii?! Iată de ce credem că o carte bună sau o revistă religioasă, scrisă anume pentru credincioși, este cel mai de preț auxiliar al întregii noastre activități preoțești.

În eparhia noastră a apărut și va reapare în curând revista „CALEA MÂNTUIRII”, o revistă anume scrisă pentru a potoli setea religioasă a poporului nostru dreptcredincios. În rafturile Diecezanei, ca și în atâtea alte locuri, zac de ani încoace cărți religioase care pot fi de real folos celor ce vor zăbovi asupra paginilor lor. Și cea dintâi și cele din urmă își așteaptă doar omul și oamenii cari să le facă accesibile celor cari însetează după mireasma lor. Nu ne îndoim că frații preoți de pretutindeni, vor ști să-și împlinească și această acută îndatorire a lor. Cu cât o vor face mai conștiincios, cu atât vor contribui mai mult la mântuirea deplină a credincioșilor dați în grija lor.

Pr. D. TUDOR

Milă, nu jertfă

Cele patruzeci de zile înaintea Crăciunului sunt zile de așteptare. Cum să trăim aceste zile? Răspunsul ni-l dau ceice au trăit în așteptarea Mântuitorului secole de-a rândul, Sfântul Ioan Botezătorul și îndemnul direct al lui Iisus.

Proorocii, faruri luminoase în întunerecul necunoștinței, au pregătit poporul să primească pe Mesia. Steaua, răsarită la începutul lumii, și-a trimis razele pe pământ înainte de a apare la orizont. Voia lui Dumnezeu a fost făcută cunoscută prin lege până a venit darul cel mântuitor spre a desăvârși legea.

Răscumpărare pentru păcat era jertfa, care la prooroci devine o jertfă personală prin trăirea vieții pământești în post și rugăciune; era o jertfire de sine.

Odată cu raza, ce pregătea calea celui ce avea să vină, cuvântul proorocilor plivea spinii nestatorniciei, fătărniceii și necuvioșiei poporului. „Veniți să ne întoarcem către Domnul... Căci judecățile vărsate asupra-ți eșiră ca lumina... Căci milă voiesc și nu sacrificiu; și cunoștință de Dumnezeu mai mult decât olocauste” (Osea 6—6).

Înainte-mergător al Darului a venit Ioan. Nu o trestie clătită de vânt, nu un om îmbrăcat în haine moi, ci ultimul prooroc, care nici mâncând nici hând pregătea mulțimea pentru primirea Mesiei.

Infrânarea, postul și rugăciunea înălță pe Ioan la dorința de a ști: El este celace vine, sau „pe altul să așteptăm?” Răspunsul este: „Mergând spuneți lui Ioancele

ce auziți și vedeți. Orbii văd și schiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții se scoală și săracilor bine se vestește” (Matei 11, 4, 5). Cu alte cuvinte: mergeți, spuneți, că a venit în lume Mila, care lucrează. Celce toate le-a făcut; El fără de care nimic nu s'a făcut din ce s'a făcut, nu-și confirmă prezența decât prin înfăptuirea de nenumărate fapte de milă.

După ce mulțimea a ascultat trei zile și a fost martoră la nenumărate minuni, Iisus zice ucenicilor: „milă-mi este de poporul acesta” (Matei 15, 32). Mergând spre mormântul lui Lazăr, înduioșat „Iisus a lacrimat” (Ioan 11, 35) Când fariseii au semănat intrigă zicând: „pentru ce cu vameșii și păcătoșii mănâncă și bea Dascălul vostru?”, Iisus răspunde; „Mergând învățați-vă ce este milă voiesc iar nu jertfă, că n'am venit să chem pe cei drepti ci pe cei păcătoși la pocăință”. (Matei 9, 13). Domnul ceartă sluga neiertătoare zicând: „Dar ție nu ți se cădea să-ți fie milă de soțul tău precum și mie mi a fost milă de tine?” (Matei 18, 33).

Din toate aceste întâmplări rezultă că zilele de așteptare ale profeților au fost faze de pregătire ale sentimentului de milă fără de care nu poate exista noțiunea de creștin. Iar nouă celor de azi, trăind zile de pregătire pentru o anumită zi, în care sentimentul de evlavie a depozitat evenimentul venirii Lui Iisus pe pământ, nouă nu ni se cere decât prea puțin lucru, rezumat în cuvântul: „Bucurați-vă cu ceice se bucură și plângeți cu ceice plâng”

Dar ca să împlinim acest îndem se cere ca fiii bisericii să fie activi și să simtă legătura sufletească în sânul colectivității, mărturisind deschis pe Hristos. Este necesar azi să ne cunoaștem fiecare îndatorirea și aceasta să ne-o îndeplinim de bună voie. Este bine să știm că în împărăția milei tot ce ne desparte se uită și rămâne numai ce ne unește.

Participarea regulată la slujba dumnezeiască este un prim pas. În decursul slujbei trăim momentul supremei jertfe pentru noi și a noastră mântuire. În aer de mireasmă bine mirositoare și în glas de Heruvimi ecoul transformării noastre sufletești răsună zicând: creștine, la jertfa adusă ție ți-a rămas mila.

Starea ta socială și materială nu sunt prejudiciate: ca să fii mai mult decât ești, ca să poți munci pentru pacea adevărată, fii milostiv. „Că de va fi fratele sau sora goi și lipsiți de hrana cea de toate zilele și va zice lor cineva dintre voi: mergeți cu pace încălziți-vă și vă săturați; și nu le-ar da lor cele de treabă trupului, ce folos ar fi? (Iacob 2, 15 16).

Teofan.

Mulțumită arhierescă

P. Sf. Sa părintele Episcop Andrei mulțumește pe această cale tuturor celor ce i-au trimis felicitări de ziua numelui și imploră peste toți binecuvântarea lui Dumnezeu.

Despre ce să predicăm?

Duminecă în 16 Decembrie 1945 să vorbim despre: PROVIDENȚA DIVINĂ.

Un înțelept a spus că Dumnezeu s'a descoperit oamenilor în trei moduri: prin minunile naturii, prin Iisus Hristos și prin purtarea de grijă de soarta neamului omenesc, adică prin providența veșnică. „Natura, Biblia și Istoria lumii sunt documentele cele mai sfinte, care ne mărturisesc a sa mărire, iubire și îngrijire“ (Gh. Asachi).

Natura este o carte deschisă, pe a cărei pagini cetim — după fiecare rând — înțelepciunea prevăzătoare, plănuitoare, creatoare și pronietoare a lui Dumnezeu. Pretutindeni în lume întâlnim urma unei rațiuni care a gândit, a plănuț și a creat totul în vederea unor scopuri precise; urma unui Spirit atotputernic și atotînțelept care a rânduit mijloacele cele mai bune pentru atingerea tuturor țințelor pe care le întâlnim în univers. Dela mecanismul complicat al atomului invizibil, care merge de mii și milioane și poate miliarde de ani, cu regularitatea unui ceasornic perfect; dela misterele care se ascund în celula vie, în oul fecundat și în semințele nenumăratelor specii de plante; dela curioșitățile instinctului animalic, dela creațiile spiritului uman, dela legile vieții, ale gravității și ale radio-activității și până la mișcările de rotație și revoluție ale nenumăratelor și imenselor corpuri cerești, care ne minunează și ne încântă prin tainele și luminile lor, — întâlnim pretutindeni urmele unei ființe raționale, semnele unei forțe conștiente, existența unei providențe divine, care priveghează neconținut și ajută lumii, tuturor făpturilor și oamenilor să-și împlinescă rostul și destinul. — *Natura* ne duce la convingerea existenței unui Dumnezeu creator și pronietor tot așa de sigur, după cum copiii ne duc la concluzia existenței părinților creatori și susținători de familie. Întâlnim uneori copii monștri, care nu-și mai recunosc și iubesc părinții, și o vârstă când copiii *nu-și dau seama* de existența și grija părinților față de ei, dar regula generală rămâne: orice creator — și Dumnezeu — își iubește opera și grijește de ea.

Biblia este cartea vieții, în care se cuprind planurile și lucrările lui Dumnezeu pentru creația, pronia și mântuirea omului. Deși a fost scrisă într'un interval de timp de peste 1500 ani și cu toate că scriitorii ei nu au putut avea unii cu alții niciun sfat, cu toate acestea scrierea ei constituie un exemplu clasic pentru existența providenței divine. Scrisă de autori diferiți, fiecare carte după planul și priceperea autorului, în vreme de 15 veacuri, ea are totuși o unitate internă, un plan unitar și un cuprins, care o face să reziste de atâta vreme la toate criticile și defăimările oamenilor răutăcioși. Acest fapt nu se

explică decât prin pronia sau purtarea de grijă a lui Dumnezeu, care a inspirat și înrăurit astfel pe oamenii săi aleși încât, conștient sau înconștient, — au colaborat la o operă a cărei lucrare a fost înșulată și condusă de însuși Dumnezeu.

În fine, *Istoria lumii* încă este o dovadă și o mărturie clasică despre existența providenței divine. Paginile ei sunt pline de exemple din care se vede că la marile răspântii istorice Dumnezeu ridică „bărbați providențiali“, profeți și mântuitori, trecuți pentru totdeauna în rândul figurilor alese ale omenirii. Cine înalță pe cei smeriți și smerește pe cei mândri, dacă nu Dumnezeu?... Câte imperii nedrepte nu sunt șterse de pe fața pământului, câte popoare asupritoare nu au fost osândite la moarte, câți bogați atotputernici, lacomi și nemilostivi nu au sfârșit tragic, câți oameni curați la inimă, slabi dar stăruitori în bine și drețiți nu au luat locurile celor răi, puternici și putrezi câți liberi nu au ajuns robi și câți robi nu au ajuns liberi?!...*

În istoria lumii și în viața oamenilor se cunosc nenumărate fapte care nu se întâmplă decât prin intervenția pronie dumnezeiești. Fiecare om știe cita astfel de cazuri și poate arăta cu degetul oameni scăpați de sub sancțiunea legilor civile, dar... „bătuți de Dumnezeu“... Și chiar din viața sa proprie, aproape fiecare om poate să-și destăinuiească momente și împrejurări când mâna lui Dumnezeu l-a scăpat din primejdii, sau când l-a ajutat ca să facă lucrări care altfel nu le-ar fi putut împlini.

Convins de existența providenței divine în istoria omenirii, un mare istoric și bărbat de stat (Guizot) scria soției sale: „Elizo, Nimeni, nici chiar tu, nu se încrede mai mult decât mine în providență și nu se pleacă mai mult din inimă înaintea ei. Acum, după ce s'a desăvârșit prefacea mea intelectuală, după ce gândurile mi s'au așezat, privirile mi s'au îndreptat asupra totalității lucrurilor, vreau să zic, asupra mersului și a legilor omenirii și a dezvoltării ei. Aci, mai mult decât oriunde, mi-a sărit în ochi pronia lui

* De ex. România, țară mică și slabă, de sub câte stăpâniri și împărății a scăpat, numai cu ajutorul lui Dumnezeu? În 1877—8, în 1918—19 și în 1944 — imperiile mari care o amenințau și cu care nu-și putea măsura puterile s'au prăbușit și ea s'a eliberat.

Alt exemplu istoric: sub ochii noștri Italia a ajuns din regat imperiu și din țară pașnică, sub dictatura lui B. Mussolini, a ajuns o țară agresivă. Conducătorii ei, în colaborare cu alți conducători abuzivi, au croit pentru țările mici și slabe, (România, Cehoslovacia și Polonia) hotare nedrepte, prin ceea ce au contribuit efectiv la tulburarea păcii dintre popoare și la deslănțuirea celui de al doilea războiu mondial. Răsplata a urmat groznică: imperiul s'a sfărâmat, țara a ajuns teatru de lupte crâncene și de ocupație, iar conducătorii ei răspunzători au sfârșit grozav de tragic: Conte Ciano a fost condamnat la moarte și executat ca trădător, sub regimul socrului său Mussolini, iar Mussolini, după ce și-a văzut cu ochii gloria și dezastrul țării sale, a fost împușcat și târât într'o piață publică, pentru a fi aci batjocorit și expus disprețului supușilor săi. Cine nu vede în această pagină de istorie conținutul și pedeapsa exemplară a lui Dumnezeu, un semn extraordinar că mâna providenței divine lucrează vizibil în istoria omenirii?...

Dumnezeu și am recunoscut limpede și nerăsturnabil mintea și voința supremă. De întruparea acestora în istoria lumii sunt așa de sigur ca de mersul stelilor, iar în legile care cârmuesc progresul neamului omenesc văd pe Dumnezeu așa de bine, așa de limpede, mai limpede chiar ca în legile care cârmuesc mișcarea soarelui. De aci izvorăște credința mea. Din priveliștea omenirii, din viața și destinul ei obștesc, am dobândit o adâncă convingere și o nemărginită încredere în înțelepciunea și bunătatea lui Dumnezeu și am văzut activitatea necentenită a proniei“...”

Impotriva prezenței proniei divine în natură și în istoria omenirii s'au ridicat numeroase *obiecțiuni*. Amintim câteva, împreună cu răspunsurile cuvenite.

Se spune că în natură toate lucrurile și ființele sunt supuse unor *legi imprescriptibile*, dela care nu se pot abate. În consecință, într'o lume a legilor eterne și neschimbabile, pronia divină nu mai are loc. Amestecul ei în rostul lumii ar conturba ordinea și mersul normal al lucrurilor. Obiecțiunea e neîntemeiată, deoarece legile lumii sunt dovada existenței unei cugetări raționale care le-a gândit și le-a stabilit cu o înțelepciune desăvârșită. Unde este lege, este și trebuie să existe și un legiuitor. Așa e logic și natural. Există o pronie naturală, o rațiune supremă care se descopere în toate legile și ființele lumii și care a rânduit toate legile și mijloacele prin care ființele și lucrurile își împlinesc rostul și destinul pentru care au fost create. Ceeace arată că providența nu numai că nu conturbă legile eterne ale universului, ci tocmai invers: că legile universului ne duc științific la concluzia existenței unui Dumnezeu creator și pronietor al lumii. Este adevărat că Dumnezeu intervine în mersul lumii, dar numai ex-

* *B. Franklin*: „Am trăit destul ca să văd că Dumnezeu conduce toate afacerile oamenilor și cu cât voi trăi mai mult, eu atât voi găsi dovezi mai convingătoare despre acest adevăr“.

Osw. Heer (botanist elvețian): Pretutindeni unde ne aruncăm privirea — fie în interiorul munților, care sunt plini cu imagini ale lumilor de mai înainte, sau în minunata lume a plantelor, care acopere ca un covor pestriț văile și munții noștri, fie pe cer cu stelele lui scânteietoare, fie în propriul nostru suflet, — pretutindeni întâlnim mâna conducătoare a unui atotputernic și preafțelept Dumnezeu. Și atunci, când suntem convingși de aceasta, așa încât această credință devine pentru noi o fortăreață, mi se umple sufletul de nădejdea că nu vom pieri, pentru că facem parte din acei germani universali, al căror destin este veșnicia“.

Gogol: „Primiți cu smerenie toate, ce vi se trimit de Acela, care ne-a zidit pe noi și care știți mai bine ce ne este de trebuință. În numele lui Dumnezeu vă spun: toate ce vor preface în bine... Tot ce s'a întâmplat cu mine, mi-a servit spre mântuire: toate ofensele, toate neplăcerile mi le trimitea înalta providență pentru educația mea“.

I. G. Savin: „Omul este în permanenta grijă a divinității. Renăscut prin opera Întrupării, Patimii și Învierii, omul este în permanent contact cu Dumnezeu, opera grației suprapunându-se mereu și covârșindu-o pe cea a creației...“

„Lumea toată, dela infimul atom și până la infinitul univers, este pentru om și toată opera creației nu este altceva decât desfășurarea unui plan conceput după vrerea divinității, dar pentru destinele umanității.“

cepțional și extraordinar, când sunt abateri grave, tocmai pentru a întoarce lumea la respectul legilor sale prin care El guvernează universul.

Se mai spune că dacă ar exista un Dumnezeu pronietor, s'ar limita și nimici *libertatea omului*. Obiecțiunea aceasta are numai aparență de seriozitate, fiindcă *Dumnezeu nu constrânge* pe nimeni. El respectă libertatea omului ca pe unul dintre cele mai alese daruri cu care l-a înzestrat. Nu se poate da niciun exemplu din care să se poată constata că Dumnezeu limitează sau nimicește prin pronie libertatea omului. În purtarea sa de grijă, Dumnezeu *ajută* omului, cum ajută părinții copiii și cum se ajută și oamenii unii pe alții, fără ca prin aceasta să-și jertfească unii sau alții darul libertății. Existența faptelor bune și rele este o dovadă limpede că *Dumnezeu respectă* libertatea omului.

Se mai afirmă că *disproporția dintre merit și răsplată* este încă un argument împotriva existenței proniei dumnezeiești. Dacă ar exista o providență divină, atunci nu ar trebui să mai existe pe pământ oameni virtuoși și nefericiți, nici oameni vițioși și fericiți. — Este de însemnat că disproporția dintre fapte și răsplată lor nu este o regulă ci o excepție. În regulă generală oameni vițioși sunt nefericiți, iar cei virtuoși sunt neasemănat mai fericiți decât ei. Ca să putem stabili în privința aceasta o judecată dreaptă, ar trebui să știm ce se petrece în *conștiința* oamenilor pe care noi îi socotim fericiți sau nefericiți. Un vițios este numai în *aparență* fericit; în realitate trăiește în mare mizerie morală, muștrat de conștiință și neliniștit, pe când un om virtuos, chiar când e nefericit și nerăsplatit, știe că nu virtutea e pricina nefericirii sale, ci tocmai vițiul, fie al său propriu (știut sau neștiut), fie al altora. Adeseori virtuțile dreptăților sunt puse prin suferințe la încercare, pentru a fi verificate și cu atât mai mult răsplătite, aci pe pământ, în patria sămănatului, sau dincolo, în patria secerișului și a recompenselor eterne.

Obiecțiunea cea mai obișnuită împotriva existenței proniei divine este formulată din constatarea *existenței răului*. Dacă Dumnezeu poartă grijă de opera sa, de ce admite răul în lume? De ce există răul, sub multiplele lui forme și nume, de ce există spiritele rele, nedreptățile sociale, durerile, suferințele, și calamitățile, războaiele, lacrimile celor slabi, abuzurile celor tari, inegalitățile, catastrofele, păcatele de tot felul și moartea? De ce toate aceste rele fizice, morale și metafizice? Existența răului contrazice realitatea providenței divine. Obiecțiunea aceasta pare serioasă, dar ca și celelalte fără să fie temeinică. Întâi de toate, cauza răului din lume nu trebuie căutată în Dumnezeu. Nu Dumnezeu este autorul răului. Răul se naște din libertate. El învederează binele. Dacă n'ar fi libertatea n'ar exista nici binele, nici răul. Răul este creația ființelor libere, un simplu

produs al voinței umane, care stă și el în slujba vieții, a binelui. Unde este libertate, acest bun extraordinar de scump și sfânt, pentru care s'au scris atâtea cărți și s'a vărsat în revoluții și în războaie atâtea sânge, acolo este și bine și rău, după cum darul libertății este întrebuițat bine sau rău, ca mijloc de înălțare pe scara virtuților morale și a valorilor culturale, sau ca abuz spre anarhie, răsvărire și decădere morală. Din libertatea bine întrebuițată se nasc toate virtuțile și comorile morale și spirituale ale omenirii; din abuzul de libertate se nasc toate viciile și relele: toate ființele necurate, nedreptățile sociale, inegalitățile, războaiele, păcatele, suferințele, etc. Libertatea face din om înger sau demon, stăpân sau rob, geniu sau dobitoc. Răul prin urmare este *din lume*, din abuzul de libertate, nu dela Dumnezeu. E ceva trecător, ca orice imperfecțiune. Dacă Dumnezeu nu oprește prin forță relele, pe care le fac oamenii, aceasta înseamnă că El respectă libertatea fiilor săi și mai înseamnă că le așează pe umeri *răspunderea* tuturor faptelor lor, ca apoi să le poată răsplăti. Fără libertate nu există răspundere, fără răspundere nu poate să fie răsplătit: recompensă sau pedeapsă. Iată din ce considerații generale, răul nu este dela Dumnezeu și nu trebuie atribuit lui Dumnezeu. În special este de observat că răul are pricini care de cele mai multe ori pot fi intensificate și uneori înlăturate. De pildă, *spiritele rele*, sunt uneori victimele viciului mândriei și a egoismului; alteori sunt rezultatul unei educații greșite sau produsul unui mediu viciuos, infectat de virusul bolilor trupești și sufletești. *Nedreptățile* sociale păcatele, războaiele și abuzurile celor tari vin dela oamenii de voință fără simț de răspundere, dela conducători abuzivi, dela ființe răutăcioase care nu vor fi lipsite de răsplata cuvenită faptelor lor. Ce s'ar alege de lumea aceasta dacă pronia divină ar pedepsi oamenii după fiecare păcat... Ar fi numai vaete și plânsete în lume... și nedreptăți. Pentru că într'un vinovat pedepsit acum, să zicem cu moartea, se pedepsesc mii de urmași nevinovați, ceea ce ar constitui o nedreptate strigătoare la cer. Dumnezeu pedepsește, și încă mai greu decât omul, dar El știe răbdă și remedia răul *cu binele*, pe căi și prin mijloace pe care noi — cu un orizont de privire și de cunoaștere așa de limitat — în veci nu le putem descoperi. În privința aceasta nu trebuie să avem nici o îndoială. El știe că omul nu-i totdeauna numai păcătos, după cum nu-i totdeauna nici sfânt și de aceea e îndelung răbdător și bun cu toți. Cam la fel stăm și cu *suferințele*, durerile și lacrimile „dreptilor“. Aceștia nu sunt întotdeauna așa de dreți și sfinți precum ni-i închipuim, și, în rândul al doilea, nu putem să negăm marele rol purificator, mângăietor și mântuitor al suferinței. Din suferință se nasc marile idealuri progresiste, capodoperile culturale și

personalitățile reprezentative ale omenirii. Ceea ce înseamnă că suferința, când nu este binemeritată, are pe atâtea ori un rol providențial și pedagogic, spre binele omului și a societății. Cât despre *inegalități*, ele sunt produsul naturii, nu nedreptăți și nu trebuie confundate cu excesele. Ele aduc cu sine fraternitatea și astfel contribuie la viața și armonia lumii. Într'un mediu de perfectă egalitate, vietiura ar fi nu numai monotonă, și plictisitoare, dar și imposibilă *Catastrofele* și cataclisme, cutremurele, trăsnetele, erupțiile vulcanice, revărsările de ape, etc.) își au cauzele lor accidentale, uneori cunoscute, alte ori necunoscute și sunt rele când ating persoana sau bunurile noastre, dar au și efecte morale și materiale bune: ne aduc aminte că „dansăm pe vulcani“, ne descopăr relativitatea vieții și a bunurilor pământești, purifică aerul, fertilizează pământul, desvăluie din adâncuri taine necunoscute, evidențiază legile și forțele generale ale naturii, trezesc conștiințele adormite sau pervertite, ne aduc aminte de Dumnezeu și ne îngrozesc de disordinea care ar domni în lume dacă s'ar călca legile lui eterne, etc. *Moartea*, „durerea durerilor“, „plata păcatului“, face parte din ordinea naturală a vieții. Dacă uneori ea vine mai de vreme decât ar trebui, sau merge acolo unde ar trebui viață și ajutor, iarăși nu trebuie să punem numai decât vina pe Dumnezeu. Moartea prematură se întâmplă din cauze naturale, din vina oamenilor, din sămânța bolilor și din alte cauze și incidente care vin dela oameni, dela animale, dela natură, etc. De ce să acuzăm numai decât pe Dumnezeu, când de cele mai multe ori în astfel de cazuri noi suntem vinovați: nu muncim sau muncim prea mult, nu ne lecuim de bolile contagioase, nu ne îngrijim suficient sănătatea, abuzăm de puterile trupești și sufletești, nu suntem destul de prevăzători și destul de atenți, ne lăsăm pradă relelor care bântue omenirea ș. a. m. d. Prin urmare, din atâtea și atâtea pricini, *existența răului nu contrazice existența providenței divine*, ci dimpotrivă o reclamă. Când sunt nedreptăți, sau în suferințe, în vreme de catastrofe și de războaie, atunci se roagă oamenii mai mult și mai din inimă, și tot atunci simțesc mai aproape mâna ajutătoare și mângăietoare a lui Dumnezeu. Dovadă că providența atunci este mai activă, când avem mai multă lipsă de ea. Numai oamenii slabi în credință și nerăbdători așteaptă și pretind ca îndată ce apar norii pe cerul vieții, să și dispară. Norii trec, cerul rămâne senin, și Dumnezeu rămâne... Numai trebuie să avem răbdare, îndelungă răbdare și încredere în El.

Credincioșii se încred în pronia lui Dumnezeu și de aceea *se roagă*, dar știu și aceea că lumea nu se conduce după capricii, nici prin minuni pe care unii oameni le reclamă în fiecare zi la fiecare pas, ci prin legi generale, constante și eterne, date de

Dumnezeu. Ei mai știu că Dumnezeu permite răul din respect față de liberul arbitriu al omului, dar tot Dumnezeu este acela care intervine prin mijloace demne de El, ca să-l slăbească puterea, să-l înlăture, să-l stingă sau să-l pedepsească. El nu vrea ca pentru un abuz să dea îndată pedepse capitale. Științele nu sunt interzise pentru unele din aplicațiile lor greșite sau abuzive, nici artele pentru contrafacerile lor rele (cărți pornografice, picturi urâte, otrăvuri ucigătoare, bombe atomice, etc). La fel nici pronia și în genere religia nu se reneagă pentru existența unor fapte și întâmplări, care, din lipsă de perspectivă și orizont, nouă ni se par greșite.

Cu providența divină este ca și cu fața omului sau fața pământului: dacă o privim în întregime ei ni se pare frumoasă, armonioasă, încântătoare. Dacă însă o privim cu ochi mici de furnică și o cercetăm mai de aproape, îi putem găsi defecte câte vrem și-i putem face observări destule: de ce există tăietura buzelor și groapa gurii, de ce muntele nasului și văile ochilor, de ce pădurea sprincenelor și a muștelor etc. Din câteva amănunte noi vrem să judecăm totul (Duplessy), ca și când sfaturile și judecata lui Dumnezeu ar fi totuna cu sfaturile și judecata omului (vezi Isaia 55, 8—9).

Să luăm dar aminte că lumea nu se conduce prin forța materiei brute, nici prin forța destinului orb sau a întâmplării fatale, ci prin forța morală divină a providenței, care lucrează astfel, ca să împace autoritatea cu libertatea, iubirea cu legea și bunătatea cu dreptatea. Mărturiile naturii, ale Bibliei și ale Istoriei omenirii confirmă același adevăr și fac într'un singur glas aceeași constatare: *Dumnezeu e mântuirea și slava noastră, Dumnezeu este ajutorul nostru. Nădăjdea noastră e în Dumnezeu* (Ps. 61, 7; vezi și Ps. 103 și 120).

Providența este dovada atotînțelepciunii, atotputerniciei și bunătății lui Dumnezeu, „cel mai puternic sprijin moral al omului în luptă cu greutățile vieții“ (I. Goron). Ea se manifestă în creațiunea, guvernarea și conservarea lumii, în legile naturii, în factorii neprevăzuți care determină mersul istoriei, în mâna nevăzută care lucrează pe la cotiturile și răspântiile vieții, în puterea care ajută omul să facă binele și să dobândească mântuirea și fericirea veșnică. Toți oamenii religioși sunt convingși că între Dumnezeu și om este o *colaborare* tainică, fără de care nu este cu putință religia. Toți suntem convingși că Dumnezeu *ne ajută*, este aproape de noi în cazuri și ne conduce, providențial, spre ținta pentru care ne-a creat, după cum și scris este: *„Aproape este Domnul de toți cei ce-l chiamă, de toți cei ce-l chiamă cu inimă curată, Dorința celor ce se tem de el va împlini, asculta-va plângerile lor și-i va mântui“* (Ps. 144, 19—20).

Informațiuni

■ DUPĂ O ÎNTRERUPERE INDEPENDENTĂ DE NOI, cu acest număr revista noastră apare din nou ca organ oficios al Eparhiei Aradului, cum a fost și în trecut. Rugăm pe toți colaboratorii noștri, cari au ostenit și până aci în ogorul spiritual al acestei reviste, să binevoiască a ne trimite cât mai neîntârziat materialul ce doresc a-l publica în paginile ei. Deasemenea facem un călduros apel către toți ceilalți frați preoți, cu oareșari preocupări în ale scrisului, să ne trimită și dâșii material adecvat, informațiuni sau alte întâmplări mai însemnate din parohiile frațiilor lor. Vom face cu plăcere loc, în coloanele organului nostru eparhial, tuturor gândurilor și realizărilor bune, cari merită să fie sulate în împrejurările de acum. Orice material și orice informațiuni se vor trimite, ca și până aci, pe adresa redacției: *Arad, str. Eminescu 18.*

■ DE SĂRBĂTORILE NAȘTERII DOMNULUI APARE DIN NOU „CALEA MÂNTUIRII“ *prețioasa revistă religioasă scrisă anume pentru popor. Frații preoți sunt rugați să aducă această veste bună la cunoștința credincioșilor și să facă în acelaș timp un călduros apel pentru abonarea ei. Din cauza scumpirii hârtiei și a tiparului administrația revistei a fost nevoită să ridice prețul abonamentului pe anul 1946 la 3600 lei anual sau 2000 lei pe o jumătate de an, sumă care de fapt este bagatelă pentru vremurile de acum. Administrația a mai luat măsuri și în ceea ce privește vechile abonamente achitate, așa că celor cari au achitat abonamentul pe anul 1945 în întregime li se va socoti plusul în abonamentul pe anul 1946. De Anul-Nou fiecare abonat va primi în mod gratuit și un calendar de perete. „Calea Mântuirii“ să nu lipsească din nici o casă creștină, iată deviza ce ne așteaptă pe toți ca să o împlinim.*

Nr. 2828/1945.

Concurse

Pentru îndeplinirea parohiei Agriș I, potopopiatul Siria, se publică concurs, prin alegere, cu termen de 30 zile.

VENITE:

1. Una sesiune parohială cu dreptul de pădure și pășune și una cănepiște.
2. Birul și stolele legale.
3. Locuință în casa parohială de sub Nr. 214 cu supraedificate și grădină.
4. Salariul dela Stat.

Parohia este de clasa I-a. Se admit la concurs numai preoții cari au cvalificațiunea prescrisă pentru parohii de clasa I-a. Preotul ales va plăti impozitele către Stat și comună după beneficiul preoțesc din al său.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, adresate Consiliului parohial din Agriș, se vor înainta Consiliului eparhial din Arad.

Preoții admiși la candidare, se vor prezenta în sf. biserică din Agriș pentru a servi, cânta și cuvânta și pentru a face cunoștința alegătorilor.

Aprobat :

† ANDREI,

Episcop.

Traian Cibian,

consilier referent eparhial.

1—3

No. 2666/1945

Pentru îndeplinirea postului de *protopresbiter al tractului Săvârșin și paroh la parohia Săvârșin I*, se publică concurs cu termen de 45 zile, dela prima publicație în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt :

I. Dela protopopiat :

1. Indemnizația de protopop dela Stat și ajutorul dela Consiliul Eparhial.

2. Birul protopopesc, câte 100 kgr. porumb, dela preoții din protopopiat.

II Dela parohie :

3. Dela parohia Săvârșin I, folosința unei sesiuni parohiale în suprafața de 30 jugh. cad. arător, în hotarul comunelor Andrei-Șaguna și Șofronea.

4. Folosința alor 12,5 jugh. pământ la deal, pădure, pășune și livadă de pomi, în hotarul comunei Săvârșin.

5. Folosința alor 3 jug. fânaț și arător în hotarul comunei Săvârșin, numit „Postolnic”.

6. Folosința unei grădini, fânaț $\frac{1}{2}$ jugh. în Vinești și un $\frac{1}{2}$ jugh. arător în Halaliș.

7. Birul parohial în uz.

8. Competința de lemne din pădurea urbană și comunală.

Protopresbiterul-paroh va suporta toate impozitele către Stat și comună, după beneficiul său.

Reflectanții la acest post vor înainta cererile în termenul indicat, Consiliului eparhial din Arad, însoțite de documentele necesare, prescrise în § ul 53 din Statutul Organic și prin concluzul Congresului Naț. Bis. Nr. 111—1888 și anume : Să dovedească calificațiunea cerută pentru parohii de clasa primă, să producă diploma de bacalaureat de liceu și să dovedească că a împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc și s'a distins prin zel și capacitate pe terenul bisericesc și cultural.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial în secțiuni unite, dela 26 Iulie 1945.

† ANDREI,

Episcop.

Traian Cibian,

consilier ref. eparhial.

1—4

Nr. 2204/1945.

Se publică concurs, prin *alegere*, cu termen de 30 zile, pentru îndeplinirea postului de *preot ajutor* cu drept de succesiune pe lângă preotul Iuliu Lorianțiu parohia Curtici, protopopiatul Arad.

Venitele împreunate cu acest post sunt :

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială folosită de preotul Iuliu Lorianțiu.

2. $\frac{1}{2}$ din venitele stolare.

3. $\frac{1}{2}$ din răsкупărea de bir.

De locuință se va îngriji preotul ajutor ales.

Parohia este de clasa I-a. Dela recurenți se cere să aibă calificațiunea prescrisă pentru parohii de clasa I-a.

Preotul ajutor ales va suplini pe preotul Iuliu Lorianțiu în toate serviciile publice și particulare, în și afară de biserică, și va catehiza elevii dela școlăle primare la care va fi repartizat.

Preotul ajutor ales va achita din al său impozitele către Stat și comună după beneficiul său.

Cererile de concurs, însoțite cu actele necesare, adresate Consiliului parohial din Curtici, se vor înainta Consiliului eparhial din Arad.

Preoții admiși la candidare, cu prealabila aprobare a protopopului tractului, se vor prezenta în sf. biserică din Curtici, pentru a servi, cânta și cuvânta și a face cunoștința alegătorilor. Din ședința Consiliului parohial Curtici dela 17 Iunie 1945.

Aprobat :

† ANDREI,

Episcop.

Traian Cibian,

consilier ref. eparhial.

1—3

Nr. 4062/1945.

Se publică concurs cu termen de 30 zile pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc rural, din parohia Bogșig I, protopopiatul Ineu.

Venite :

1. Salarul dela Stat pe care parohia nu-l garantează.

2. 8 jugăre pământ arabil primit prin reforma agrară.

3. Stolele legale.

Indatoriri :

1. Conlucrarea alături de preoți la toate serviciile din cele două parohii.

2. Instruirea școlărilor în cântările liturgice.

3. Reactivarea corului adulților.

4. Instruirea cântăreților strănari.

Cântărețul numit va achita toate impozitele după beneficiul său.

Cererile de concurs se vor adresa Ven. Consiliului Eparhial, iar reflectanții se vor prezenta în parohie spre a dovedi în fața enoriașilor aptitudinile lor cantoriale.

Din ședința Consiliului Eparhial,

Arad, la 27 Nov 1945.

† ANDREI,

Episcop.

lc. Stavr. Caius Turicu,

consilier, referent eparhial.

1—3

N. 3602-1945.

Parohia ort. rom. Nădab, jud. Arad, publică concurs pentru ocuparea postului de prim cântăreț prin numire cu termen de 15 zile.

Venite:

1. Salarul dela Stat pe care parohia nu-l garantează.

2. Sesia cantorală 8 jug. cad. pământ arabil in „Pădure“.

3. Stolele legale.

Obligațiile împreunate cu acest post sunt:

1. A deservi ambele strane, eventual prin angajare de cantor ajutor din al său.

2. A participa la toate oficiile și slujbele din și afară de biserică, din ambele parohii.

3. A instrui școlarii, glasurile, și răspunsurile liturgice precum și corul bisericesc.

4. Să plătească impozitele după tot beneficiul său. Concurenți, absolvenți ai școlii de cântăreți bisericești și intrunind condițiunile cerute de lege dela funcționarii publici, vor înainta cererile însoțite de toate actele necesare Ven. Consiliu Eparhial ort. rom. din Arad, pentru numire.

Consiliul parohial ort. rom din Nădab.

Aprobat în ședințe Cons. Eparhial Arad din 18 Nov. 1945.

† ANDREI,
Episcop.

Ic. Stavr. C. Turicu,
Cons. ref. eparhial.

1-3

Nr. 2627/1945.

Comunicate

Comunicăm aci mai jos, în copie, hotărârea Sf. Sinod Episcopesc al Mitropoliei Ardealului, prin care s'a revenit asupra hotărârei Nr. 27/1937 M., privind dreptul de candidare al absolvenților Academiei Teologice din Ardeal, în Mitropolie.

„Nr. 118/945. S. E.-I. VIII. 1945. Preoții absolvenți ai unci Academiei teologice din Mitropolia Ardealului, după un serviciu efectiv și neîntrerupt de cel puțin 5 (cinci) ani într-o eparhie a acestei Mitropolii, să fie asimilați în privința dreptului de candidare cu preoții absolvenți ai Academiei teologice din eparhia respectivă“. Arhiepiscop și Mitropolit (ss) Nicolae“.

Arad, la 1 Decembrie 1945.

Consiliul eparhial.

Nr. 3792/1945.

Comunicăm mai jos, în copie, adresa Mitropoliei Sibiu, referitor la compunerea Consistorului Spiritual mitropolitan de pe lângă Mitropolia Ardealului:

„Nr. 137/945 M. 17/X-1945. Avem onoare a Vă face cunoscut, că potrivit dispozițiilor Art. 235-236 din Regulamentul de procedură al instanțelor disciplinare și judecătorești al Bisericii ort. rom. Consistorul spiritual mitropolitan de pe lângă Mitropolia Ardealului se compune din următorii membrii: a) Membrii

ordinari: 1. Preot Fr. Nicolae Terchilă, profesor la Academia teologică în Sibiu, 2. Preot Dimitrie Morariu, paroh în Pecica, jud. Arad, 3. Prot. Dr. Iosif Jeremiă, paroh în Reșița Montana, 4. Ic. Stv. Zaharia Moga, consilier în retragere în Beiuș. — 5. Preot Iova Firca, paroh Timișoara IV. — b) Membrii supleanți: 1. Preot Ioan Albu, paroh Sibiu-Josefin, 2. Preot Zenovie Brădean, paroh în Curtici jud. Arad, 3. Preot Dr. Petru Olde, prof. de religie în pens. Lugoj, Prot. Andrei Lupșa, paroh Oradea, 5. Preot Ioan Halaș, paroh Berecuța, jud. Timiș-Tor. Lipsesc delegații eparhiei Clujului, pe cari urmează să Vi-i comunicăm îndată ce vom primi tabloul lor. Totodată Vă facem cunoscut că, potrivit dispoziției Art. 239 și 209 din susamintitul Regulament, am numit președinte al Consistorului Spiritual mitropolitan pe C. preot Dr. Nicolae Terchilă, profesor la Academia teologică din Sibiu, iar acuzator pe C. preot Ioan Albu, paroh în Sibiu-Josefin. Serviciul de greșier la acel Consistor, îl va îndeplini până la alte dispozițiuni unul din funcționarii Consistorului nostru. Arhiepiscop și mitropolit (ss) Nicolae.

Arad, la 1 Decembrie 1945.

Consiliul eparhial.

Nr. 2869/1945.

Sumele incurse pe colecta „Obolul Crucii“ dela Înălțarea Sf. Cruci (14 Septembrie) a. c. se vor trimite oficiilor protopopești, care le vor înainta cu tablou la Eforia Bisericii Ortodoxe Române, București III, strada Maria Rozetti Nr. 63.

Tot astfel se va proceda și cu sumele incurse pe colecta „Sf. și Marele Mir“, incurse pe colecta purtată în ziua de 26 Octomvrie a. c. Sf. Mucenic Dimitrie.

Arad, la 1 Decembrie 1945.

Consiliul eparhial.

Nr. 2280/1945.

Individul Titus Sirca, originar din Mănerău jud. Arad, fiul învățătorului pensionat de acolo, absolvent a 5-6 clase de liceu comercial, a fost primit ca „frate“ în Sf. Mănăstire Hodoș Bodrog, dar din pricina purtării sale (-furturi, excrocherii etc.) a fost dat afară în anul 1940. De atunci cutreieră țara sub numele fals de Teoctist Sirca, dându-se când „erodiacon“, când „preot“ hirotonit, când „protosincol“ făcând diferite excrocherii. Acest aventurier pretinde că a fost hirotonit de Noi Numitul poartă în mod ilegal haina preotească, neavând nici un fel de hirotonire. A fost și la Episcopia unită din Lugoj, dar nu știm să fi fost hirotonit.

Bănuim că numitul are acte false.

Noi l-am denunțat organelor Siguranței, dar până acum nu a fost descoperit.

Îl denunțăm opiniei publice și dacă va fi descoperit, rugăm să fie dat pe mâna Siguranței Statului.

Arad, la 1 Decembrie 1945.

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian,
consilier, ref. eparhial.